

DEBRECZEN

független és 48-as politikai napilap.

1913. XLV. évfolyam.

83-ik szám.

Péntek augusztus 29.

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN:
Egy óra 1 korona
Negyedévre 3 " 4 fill.
Egyes szám ára 4 fill.
VIDÉKEN:
Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 6 fill.

Főszerkesztő:
KIRÁLY PÉTER DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Darabos-utca 7. szám.
Telefon: 412.

A kormányt

most már hamarosan eléri a végzete. A hadvezetőség olyan követelésekkel lépett fel, amelyek nyakláncként részben már magára vett a kormány, így tehát kilátás sincs arra, hogy az újabb katonai költségeket el lehessen kerülni. Nem valószínű, hogy Tiszának egy filért is elengednének Bécsben. Egész bizonyos, hogy néhány száz millió lesz az az összeg, amellyel a katonai költségvetésünk emelkedni fog; nem is számítva az, hogy az egész mozgósítás és a hadiállapot költségeit most kell majd tulajdonképpen előteremtünk. És ez az, ami a kormányt lakájvégzete elé sodorta. Arra, hogy a költségvetés mai keretében fedezetet találjon, nem számíthat. Sem a kiadásokat nem tudja csökkenteni, sem a bevételeket lényegesen növelni. Ilyenkor derül ki, minő züllött a magyar állam egész gazdálkodása. A költségek legnagyobb része személyi kiadásokra megy, amit nem tudnak redukálni, hisz az állami hivatalnokoknak járulékat ki kell fizetni. Hol kezdjék el most a takarékoskosságot? Az iskolákat nem lehet becsúzni, a vasutakat megállítani, az állami üzemeket korlátozni, az állami szükségletek nem lesz kisebb. Legjeljebb néhány milliót lehetne mai költségvetésünkből törölni, de ebben sem volna köszönet, mert a budget mai struktúrája mellett ez csak a kulturális kiadásoknál történhetné meg, amire még ez a mindenre kész kormány sem határozhatja el magát. A bevételek növelése sem lehetséges. Az meglehet, hogy állam bevételeit a kormány majd nagyobb összegben irányítja elő, mint az idejé esztendőre, de ez még nem jelenti azt, hogy ezek az összegek tényleg be is fognak folyni. Az ország szomorú gazdasági helyzete szükségképpen visszatükröződik az adóbevételeknél, mert ha nagyon szigorúan hajtják be az egyenes adókat, úgy a fogyasztási adóbevételek fognak csökkenni.

A fuldokló kormány első sorban valószínűleg a külföldhöz fog fordulni, hogy a lejáró pénztári jegyek beváltásához, vagy meghosszabbításához szükséges összeget felhajtsa. Ha azonban ez sikerülne is, ezzel még nem menekültek ki a saját kelepccéjükből. Hisz ez ez még csak egy csepp volna a tengerben. Ezzel csak a régi adósság volna rendezve. Az új adósság, amit még 1910-ben csináltak Debreczenben még ettől az, hogy az újabb katonai

beruházások, az újabb létszámemelés, a mozgósítás és a tíz hónap óta tartó hadiállapot költségei is fedezhetők legyenek? Az igazi bűnhődés csak ennél a pontnál fog megkezdődni, mert ezeknek az összegeknek megszerzése az, amire a nemzetközi pénzpiac mai helyzetében semmi reményük se lehet.

Benntartják a póttartalékosokat!

A hadvezetőség törvénytelen intézkedése.

(Salát tudósítónktól.) Hosszu hónapok után végre megindultak a katonavonatok Boszniából hazafelé. Naponta ezer és ezer tartalékos érkezik vissza családjához, amelyet nélkülözésbe döntött a család fő akaratlan távolléte, de még mindig tízezer és tízezer százelezi katona robotol Zimonytól Plevjéig — jogtalanul. A hadvezetőség ugyanis csak a harmadéveseket szabadságolta, a három utolsó éves póttartalékosokat, körülbelül 200 ezer embert, azonban továbbra is benntartotta.

A hadvezetőség intézkedése a legnagyobb mértékben sérelmes és törvényellenes. A harmadéves katonákat ugyanis kétségtelen joga lett volna továbbra is szolgálatban tartania, a póttartalékosokat azonban csak hadiállapotban tartani, a póttartalékosok ezreit viszonylagosan emelés kivételével legénységként. Miután azonban a harmadéves legénységet október elseje helyett már most hazaküldték, nyilvánvaló, hogy a póttartalékosok további visszatartása sem megokolt. A harmadévesek ezenfelül berendezkedtek a szolgálatra s így a korai szabadságolás váratlan öröm volt számukra, a póttartalékosok ezreit viszonylagosan emelés kivételével legénységként. A harmadévesek ezenfelül berendezkedtek a szolgálatra s így a korai szabadságolás váratlan öröm volt számukra, a póttartalékosok ezreit viszonylagosan emelés kivételével legénységként.

Ehhez az abuzushoz még az a szokatlan körülmény is járul, hogy a póttartaléko-

sokat esapatonként áteszik Boszniába és Hercegovinába eddigi rendes állomáshelyükről, amivel nemcsak a csapatparancsnokok gondját súlyosbítták, akiknek újra ki kell képezniük őket, tekintettel a speciális viszonyokra, hanem kiragadják őket társabb környezetből, új klimához és új szolgálathoz kell alkalmazkodniuk és elveszítik polgári voltuk utolsó kötelekeit is.

Iparos legyen a kamarai elnök.

A nyiregyházi ipartestület a debreczeni kamarához.

(Saját tudósítónktól.) A nyiregyházi ipartestület Zomborovszky Dániel elnöke alatt rendkívüli ülést tartott, amelyen a debreczeni kereskedelmi és iparkamara elnökségének kérdését tárgyalták.

Az ipartestület a rendkívüli ülésben elhatározta, hogy megkeresik a kamarához tartozó összes ipartestületeket és kereskedelmi társulatokat, mely szerint a kamara mostani öt évre szóló ciklusára ne kereskedőt, hanem iparost válasszanak meg elnökül.

Az ipartestület ezzel indokolja meg ezt az állásfoglalását, hogy évek hosszú sora óta a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának mindenkor kereskedő volt az elnöke s a méltányosság elve azt követeli, hogy a kamara élére most már iparos is kerüljön egyszer. — Ez a kívánság annyival is jogosultabb, miután a kamara iparos tagjai között jóval több az erre hivatott és alkalmas egyén.

Modern és a legjobb
VILLAMOS
berendezések

rendelje meg

Földvári-nál
üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

A „Bikszádi”
természetes

Gyógy-ásványvíz

Egy tőveg Bikszádi víz kapható minden fűszeres boltban 32 fillérért, üres tővegért visszafizetnek 8 fillért. Árjegyzéket kívánatra küld.

vegyi alkotórészeinél fogva a legjelesebb. Gyógyhatása fölülmúlja a hasonló összetételű külföldi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az idejé termésti savanyu borral vegyítve kellemes ital.
„BIKSZÁDI” GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Ellenzéki szervezkedés.

Hódít az Andrássy-párt.

(Saját tudósítónktól.) Nemsokára megindul a politikai élet és a vidék nagyobb városaiban országos népgyűléseken ismereti az ellenzék a jövő parlamenti küzdelem célját és irányát.

Szeptember első felében már megkezdődnek a népgyűlések, amelyek szakadatlanul tartanak mindaddig, amíg a képviselőket a parlamenti események a fővárosba nem hívják.

Addig is országszerte megindul a függetlenségi szervezetek reorganizálása. Az egyes kerületek pártelnökei most szervezik Károlyi Mihály gróf felhívására a vidéki körzeteket, úgy, hogy az ősszel már az egész országban egységes és biztosan működő lesz a függetlenségi szervezetek hálózata.

Erősen dolgozik az Andrássy-párt is. — Déry Zoltán és Bethlen István gróf körlevélben hívták föl a választó közönséget, hogy az erőszakos kormány ellen álljanak sorompóba az Andrássy zászlója alatt.

Az ősszel tehát heves politikai küzdelmekre van kilátás, s bizonyos, hogy a küzdelem mindaddig nem lankad, amíg Tisza fegyveres erőre támaszkodó hatalmát meg nem döntik.

A nagyléltai parochia

Református papból hadbíró gyakornok.

(Saját tudósítónktól.) A tiszántúli református egyházkerület püspökévé megválasztott dr. Baltazár Dezső hajduböszörményi lelkészi parochiáját Marjai Péter volt országgyűlési képviselő, nagyléltai lelkész foglalta el másfél évvel ezelőtt. Így megüresedett a nagyléltai lelkészi állás s az ugyancsak viszontagságosan történt Baltazár utódja parochiájának betöltése most már harmadizben, de remélhetőleg véglegesen történt.

Marjai Péter után Tarnóczy Lajost választották meg lelképásztorokul a nagyléltai hívek. Ebben azonban nem nyugodott meg az egész nagyléltai egyházközség s felebbel támadták meg Tarnóczy megválasztását. Azt állították, hogy a pap visszaéléseket követett el, mivel maga korteskedett maga mellett, a választás kiírása után is megjelent a községben, vacsorákat adott, amiket az egyházi törvények mind szigorúan tiltanak. Az egyházkerület alaposan találta a felhozott panaszokat s a választást meg is semmisítette.

A nagyléltaiaknak tehát új pap után kellett nézni. Találtak is egy igen tehetséges fiatalembert Földessy József debreczeni segédlelkész személyében, akit meg is választottak. Tetszett az új pap mindenkinek, csak Földessy József nem tudott sehogysen megbarátkozni Nagyléltával. Még meg sem melegedett jóformán ott, máris leköszönt állásáról.

Földessy Józsefnek ugyanis jogi képesítése is van s pályaváltoztatásra szánta rá magát. A református lelkészi parochiáról elment hadbíró gyakornoknak.

A nagyléltai gyülekezet újra papot kereshelet. Meghívták így Radó István öcsödi segédlelkészt, aki a múlt hetekben el is foglalta a nagyléltai parochiát.

Öngyilkos lett

egy gyerek, mert megdorgálta az apja.

(Saját tudósítónktól.) Az apró, gyerek tragédiák szomorú sora ismét megszaporodott egygyel. Öngyilkos lett egy apró kis fiú, mivel megdorgálta az apja. Eldobta magát az életet, amelyről még azt se tudhatta, hogy mi az, amelynek nem ösmerhetette értékét, vagy hiábavalóságát, eldobta valami öregesen keserű érzékenységből, amely megilleti néhanap a pöttön apró emberkének kis szívet is. Megdorgálta az apja. Melyik gyermekkel nem esik ez meg? Hisz nem idegen ember teszi. Miként működhetnek egy gyermeki szívből azok a lélektani rugók, amelyek eltudják vezetni az öngyilkosság gondolatáig? Titok, amelyet sem pszichológus, sem pathológus nem képes megfejteni.

Püspökkladányi tudósítónk jelenti lapunknak: Tegnap délelőtt fölakaszva találták meg Tóth János itteni gazdálkodó 11 éves Gyula nevű fiát. Öngyilkos lett. A szénapadláshoz szolgáló létrára akasztotta föl magát.

Az apró gyermek a délelőtt folyamán együtt játszadozott künn a kertben apróbb öcscsével; hajszolták a nádiparipát, futkároztak s a játék végén gyerekmódra összekaptak. Meghengerkőztették egymást a kert fővényén, az apróbb hangos sivalkodással védekezett, de a nagyobbik legyűrte. Sirás lett a vége, gyereksírás, amit csak az apa dorgáló szava tud elcsillítani.

Tóth János megkorholta a Gyula fiút, aki szomorúan, magabánással, gyerekes megszégyenüléssel sompolyodott a kert egy távoli zugába. Röstelte, hogy az apja az öcsce előtt szidalmazta meg.

És Tóth Gyula, aki mindössze csak most érte meg a tizenegyedik nyarat, nagyok módjára nekikeseredett.

Déli idő táján, mikor a gyerek az anyja hívó szavára sem került elő, keresni kezdték. A ház háta mögött, a szénapadláshoz szolgáló létra fokán kihülten, megmerevedetten ringatózott a Gyula fiú vézna kis teste.

Színház.

A megnyitó előadás. (A színházi iroda jelentése.) Mint ismeretes, a színházban szombaton este lesz a megnyitó előadás a következő programmal: I. Ünnepi nyitány. Előadja a nagyváradi 2-ik honvédegyalozeszed zenekara Fischer Károly karnagy vezényletével. II. Mezey Béla igazgató beköszöntője. Utána színpadon Strauss János kedves zenéjű operettje: a „Cigánybáró“. A darab főszerepeit Nagy Aranka, Borbély Lili, Márkus Angéla, Sz. Nagy Imre, Váradi Márton, Kassai Károly játsszák. A második felvonásban

előforduló „Toborzó“-láncot Muesy Anna, Zsolnai Mancsi, Sziklai Valér, Szigeti Gyula, Da'noky Károly, Horváth Viktor lejtik.

Vasárnap előadások. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután — mérsékelt helyárral — a legnépszerűbb újabb magyar operettek egyike, a „Leányvásár“, vasárnap este pedig — rendes helyárral — a múlt szezon slágere, a „Cigányprimás“ című operett kerül színre. A színházi iroda a vasárnapi előadásokra is már máttól fogva árusítja a jegyeket.

Az Odolt

a többi szájvíz közül sajtós tartós hatása emeli ki, amely minden valószínűség szerint azon körülményre vezethető vissza, hogy az Odol a szájöblögetés alkalmával átjárja a fogakat és a száj nyálkahártyáit, azokat ugyszólván átítatja, impregnálja s ily módon a szájüreget górcsövi vékonyságu, de sűrű fertőtlenítő réteggel vonja be, amely a száj kiöblögetése után is még órákig hat. Ilyen tartós hatása egyetlen másféle olyan száj- és fogtisztítószernél sincsen, amely a mindennapos száj- és fogtisztításra számításba jöhet. — Aki az Odolt mindennap használja, biztos lehet benne, hogy száját órákra megvédi minden fogrontó erjedési és bomlási folyamattal szemben.

HIREK.

Szezon.

Ablaküvegek.

Augusztus grófkisasszony őszi valcert zenél. Lágyat, finomat. Selyem szoknyájának illatos sleppje csöndesen lengi be a zongora sárga lábát. Augusztus grófkisasszony nagyon szomorú. Talán bánatosan szerelmes egy urfiba, akinek a nevét egy régen olvasott könyvben látta, vagy a margarétára gondol, amit tegnap szakított neki az élet dus kertjében a szomszéd falusi kántor bölcs fia.

Augusztus grófkisasszony őszi valcert zenél. Lágyat, finomat. Hajbókoló feje megkocogtatja az ablaküvegeket, mint esőcseppek mezőn az árpakalászokat. Friss, harmatos arca benevet a simaféher üvegeken keresztül, ránk néz és a nagy kék szemével csöndes, meleg mesét mond ösről, levelek hullásáról, hervadásról, temetésről... Mi meg itt ülünk a fülledt levegőjű szerkesztőségi szobában. A fülünket szeretnők odanyomni az ablaküveghez, a szívünket kitenni az ablakba és nézni a dobogó, táncoló sejteteket rajta... Aztán szeretnők kitárni az ablakot és a bolyhos, szomorú levegőn keresztül megcsókolni Augusztus grófkisasszony haját, az illatát a mellünk alá szívni és egy meghalt estére emlékezni...

Néha megszeretnénk sok-sok alkoholt inni és csokoládét harapni hozzá . . .

De csak az állászó, sima ablaküvegeket nézzük, mert odakint, kívül hullanak a levelek, hervadás, temetés van és csöndes, pergő muzsikával megered az eső, rákoccan az ablaktáblára és mindenféle beteg lelkekről, bolond szivekről mond halk, meleg mesét . . .

Augusztus grófkisasszony künn, az ablaküvegek alatt őszi valcert zenél . . .

— **Vallásánár- és lelkészkepesítő vizsgálatok.** A református vallásánár képesítő vizsgálatok folyó évi szeptember hó 9, és 10. napjain tartatnak meg. Az első lelkészkepesítő vizsga folyó évi szeptember hó 15 én délután 3 órakor, — a második lelkészkepesítő vizsgálat pedig f. évi szeptember hó 22-én délután 3 órakor veszi kezdetét a debreczeni ref. főiskola kistanácstermében. V vizsgálatot vezető-bizottság tagjaihoz a meghívók most küldettek szét.

— **Porosz diákok Debreczenben.** A poroszországi Dorsmund város reál-gimnáziumának 20 tagu kiránduló csapata egy tanár vezetésével tanulmányi utra indult hazánk leg szebb vidékeinek megtekintésére. A legjobb módot választották a cél elérésére. Gyalog jöttek át a Magas-Tátra legszebb vidékein. Zakopanéból Tátrafüredre, majd inoen Kassára. Miskolcra át vonattal Debreczenbe jöttek a p u s z t a megtekintésére, ahol a legnagyobb meglepetésükre már nem találtak vad lovakat. A kiránduló porosz diákok innen Budapestre utaztak.

— **A kegyesrendi róm. kath. főgimnáziumban** a javító-, pótló-, felvételi- és magánvizsgálatok augusztus hó 29-én és 30-án délelőtt: 8—1-ig, a beiratások pedig szeptember hó 1., 2. és 3-an délelőtt 9—12-ig és délután 3—5 óráig fognak megtartatni. Veni Sancia szeptember hó 4-én délelőtt 8 órakor lesz. Az érettségi írásbeli szeptember hó 4., 5. és 6-án, a szóbeli pedig szeptember hó 10. és 11-én fog megtartatni. Az igazgatóság.

— **Internátsi kedvezmények.** A folyó évi szeptember hó elején megnyitandó akadémiai internátusba leendő felvétel iránt nagy számban érkeztek be kérvények, sőt még most is naponként érkeznek. Az eddig beérkezett pályázatok felett folyó hó 26-án tartott ülésén döntött az akadémiai tanács, mely szerint a theológusok közül 100 koronás jótéteményt 16, 200 koronást 11, 300 koronást 21, 400 koronást 12 és 500 koronást, vagyis teljes kedvezményt 13. A joghallgatók közül felvételeit 100 koronás kedvezményvel 4, 200 koronással 9, 300 koronással 20, 400 koronással 18 és 500 koronás kedvezményvel 12. A bölcsészethallgatók közül 100 koronás internátsi kedvezményben részesül 4, 200 koronásban 4, 300 koronásban 13, 400 koronásban 7 és 500 koronásban 3 ifju. Ezenkívül még a bölcsészethallgatóknak van egy nagy alapítványuk: a Czucz—Kádas-féle, a melyből öt bölcsészethallgató fog részesülni.

— **Pályázat ösztöndíjra,** Kőrmöcbánya szab. kir. főbányaváros polgármesterétől most érkezett az akadémiai igazgatósághoz a Valloics Mihály-féle 300 ösztöndíjra vonatkozó pályázati hirdetmény egy példány, mely szerint erre az ösztöndíjra csak római katolikus vallású felsőbb iskolai tanulók pályázhatnak. A kérvények Kőrmöcbánya sz. kir. főbányaváros polgármesteréhez folyó évi október hó 30-ig nyújthatók be.

— **Gazdátlan kutya.** Juhász Béla Pacsirta-utca 41. szám alatti lakoshoz ma egy vizslakutya betévedt. Igazolt tulajdonosa ott átvetheti.

— **Tandijkedvezmények.** A tandijkedvezmények iránt beérkezett kérvények felett a folyó hó 26-án tartott ülésén az akadémiai tanács akként határozott, hogy három hittanhallgatót egész és 24-et egynegyed tandijkedvezményben részesít; a jogászok közül 8-an egész, 17-en egynegyed és 18-an fél kedvezményben részesülnek. A bölcsészethallgatók közül 4-en egész, ketten pedig egynegyed tandijfizetés kedvezményt kapnak.

— **Rejtélyes halál.** Püspökladányi tudósítónk írja: Tegnap délután az egyik nyilvános kútnál halva találtak egy P é n t e k Róza nevű 17 éves cselédleányt. A csendőrség nyomozást indított a rejtélyes ügyben, azonban eddig — minden eredmény nélkül.

— **A sztrájk miatt.** Nyiregyházáról jelentik: Deutsch Ignác adonyi földbirtokos cséplőmunkásai a minap sztrájkba léptek. — Deutsch emiatt szidalmazta a munkásokat, mire ezek megrohanták és félholtra verték. Deuschot beszállították a kórházba. Életben maradásához kevés a remény.

— **A jegyzők államosítása.** A belügyminisztériumban most folynak a munkálatok a jegyzők fizetésrendezése dolgában. Az erre vonatkozó tervezet már készen is van s csak a pénzügyminiszter hozzájárulása szükséges, hogy aztán a fizetésekiegészítő összeg az 1914. évi költségvetésbe beilleszthető legyen. A jegyzők fizetésekiegészítése az erre vonatkozó törvénytervezet szerint, mint alapilletmény, évi 2000 koronában van megállapítva. Az ennél magasabb fizetést élvező jegyzők magasabb fizetésük élvezetében tovább is megmaradnak, mindaddig, míg a jegyzők államosítása be nem következik. Akkor a jegyzők magasabb fizetési osztályba fognak felosztatni. A fizetési osztályokban való előlépésnél nemcsak az eltöltött szolgálati évek lesznek irányadók, hanem a minősítés is. A minősítést a főszolgabírák és az alispán végzi s ezek ajánlatára fogják a jegyzőket előlépésre előterjeszteni. A jegyzők magánmunkálatait illetőleg az eddigi állapotot érintetlenül fenntartják, a rendezés az államosítás kérdésével egyidejűleg fog megtörténni.

Legujabb.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Drinápoly a törököké.

Berlin, aug. 28. (Saját tudósítónktól.) A „Localanzeiger“ szófiai jelentése szerint a drinápolyi kérdés Törökország javára meg van oldva. Bulgária lemond Drinápolyról, ahová Enver bey és Talaat bey ma reggel megérkeztek.

Játékból — katasztrófa.

Prága, aug. 28. Vlaha faluban egy kis leány, míg szülei távol voltak a háztól, égő gyufával játszadozott. Játék közben lángra kapott egy szénakazal s arról elterjedt az épületekre s a hatalmas szélviharban a fél falu leégett. Az oltási munkálatok közben 25 ember vesztette életét. A kár óriási.

Skerlecz fölépült.

Zágráb, aug. 28. (Saját tudósítónktól.) Skerlecz báró horvát királyi biztos állapotában teljes javulás állott be. Tul van minden veszélyen, úgy hogy az orvosi bulletinek kiadását beszüntették.

Visszautasított török követek.

Pétervár, aug. 28. (Saját tudósítónktól.) Hivatalos jelentések szerint a cár nem hajlandó fogadni azt a török küldöttséget, amely a szultán levelének az átadása véget ide érkeztet.

Vizár a török fővárosban.

Konstantinápoly, aug. 28. (Saját tudósítónktól.) A napok óta tartó viharos esőzések következtében a talajvíz fölszűremlett s a külvárosokat teljesen elöntötte. A hatóság tehetetlen. A folyók is veszedelmesen áradnak, úgy hogy katasztrófától lehet tartani.

Terjed a kolera.

Óbecse, aug. 28. (Saját tudósítónktól.) Ma itt egy kis leány koleragyanus tünetek között meghalt. A hatósági orvosi vizsgálat még nem erősítette meg, hogy tényleg koleraiban pusztult-e el.

A bus magyar halála.

Mégis huncut a német.

(Saját tudósítónktól.) Amióta nagyon divatba került a pantalló, mintha megfogynakoztak volna a magyarok. Az igaziak, kemények, kurucok, akiknek a üle nem hajlott soha a német szóra, akik fokosvögre kapták a haragjukat és azzal együtt sujtották annak a fejéhez, akit illetett az ő fölfortyanasok. — Még itt-ott akad belőlük egy kettő, azonban elpusztult. Az idők járása sehogy sem kedvez a keményeknek, magyaroknak, hanem s megalkuvóknak, puháknak, hajlékonyoknak. Ki is pusztult a fajtájuk, csak irmagnak maradt vissza egy-kettő. Ezek úgy gondolkoznak, mint az a kuroc, aki intő szóval fordult kenyeres társához, mondván: ne higj pajtáh a németnek.

Ilyen öreg volt Szegeden Hódy Pál, aki a Tisza partján bakterkodott a hajókra. A hajóknak nem esett sok bajuk, így az öregnek nem volt semmi dolga. Ami kis pénze volt, azt elvitte a sarki kocsmába, ahol rózsaszínűre szopta a fejét pítos borral. Mámorában kitört belőle a bus magyar. Rágyujtott nőtájára, melyet a mai generáció nem énekel, holott szabad. A régebbi emberek énekeltek, pedig nem volt szabad. A nóta a „Mégis huncut a néme“, amelyet az öreg nagy lelkesedéssel fujt, amíg tüdeje bírta.

Tegnap délután az öreg Hódy váratlanul valami kis pénzhez jutott. Sietett is mámorra váltani. Amikor teleszitta magát, kiment a Tiszara. Órákhosszat dudorászta neki, hadd hallja meg a vén folyó, hogy itt még mindig magyarok laknak, akik nem szeretik a németet. Lelekesedve fujta az öreg, majd hirtelen nekikeseredett s egyik tutajról belevetette magát a vízbe. Már mindenki lemondott róla, amikor hirtelen felbukkant. Már nem bírta nótaszóval, azért ereje végső megfeszítésével rikkantotta a parti halászkok felé:

— Mégis huncut a német!
És alámerült. Ezzel vége lett az utolsó szegedi bus magyarnak . . .

Közgazdaság. Ingatlanok forgalma.

Schneider Jánosné Szathmáry Erz-ébet veszi a debreczeni 1359 sz. tjkvben foglalt Nyil utca 37. számú házat Weisz Gyulától 12000 koronáért.

Debreczen város veszi a debreczeni 6575 sz. tjkvben foglalt Simonffy-utca 41. sz. házat Rajcs Lajos és társaitól 5820 kor. 80 fillerért.

Kiss Lajos és neje Biki Ilona veszik Szotyori Nagy Kálmán 242 négyszögöl majorsági földjét. 11000 koronáért.

Kerekes Antalné Sándor Mária veszi a debreczeni 4493. sz. tjkvben foglalt 461 négyszögöl vargakerti szőlőt Sándor Mihály és neje Király Zsuzsánától 15000 koronáért.

Bankegyesület veszi a debreczeni 2515 sz. tjkvben foglalt vargakerti szőlőnek dr. Örvényi Ottó illetőségét 32000 koronáért.

Bányai Antalné Jámbor Mária veszi Jámbor Antal 1 hold 280 négyszögöl boldogfalvikert Hajdu-utca 14. sz. házának fele részét 8000 koronáért.

Süveg Sándor és neje, Nagy Eszter veszik a debreczeni 9933 sz. tjkvben foglalt 801 négyszögöl majorsági földet a Debreczeni Köcsönös Segélyező Egylettől 4000 koronáért.

Kiss András és neje, Jónizs Mária veszik a debreczeni 8309 sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl Csapókeri szőlőt Szabados András és nejétől 4000 koronáért.

Özv. Arvay Lászlóné Pribák Borbála, Rédy Lajosné és Arvay Anna veszik a debreczeni 4594. sz. tjkvben foglalt Thaly Kálmán-utca 7. sz. házat Holes Jánostól 23000 koronáért.

CSARNOK

Az ősök tisztelele Japánban.

Közli R.

Folytatás.

Tehát az alkotmány megadása alkalmából is mindig előtérbe lép a császári ősök tisztelete, mint alapja az uralkodásnak s a törvényeknek nemcsak azért, mivel ősei az uralkodó császárnak, hanem mivel uralkodói voltak az ő alattvalói őseinek is.

Látjuk tehát, hogy a császári ősök tisztelete a japánok nemzeti hitvallásának főteje. Már föntebb említettük, hogy Japán népe három részre osztott s hogy minden egyes rész nagyobb számú törzsekre oszlott.

Minden egyes személy valamely „Uji“ (törzs) nevét viselte, amelyből származott. Minden nagy, vagy kis törzsnek feje volt (az Uji-no-Kami,) akinek a nemzetiség hozzátartozói engedelmességgel s azt tisztelni tartoztak. Ő vezette a tiszteletadásokat, ő volt a vezér a háboruban s uralkodott föl tük a békében. A kis törzsnek élén álló Uji-no-Kami alá volt rendelve a nagy törzs Uji-no-Kamijának. A császár volt az egésznek a feje és a császári kormány minden törvényét és rendletét a nagy törzsnek Uji no-Kamijához intézte, ezek pedig a kis törzsekéhez. Így minden nemzetiség egy, a vérrokonságon alapuló közgazgatási testületet alkotott.

A középkorban lassanként oszlásnak indultak a nemzetségek s a közigazgatásban a „ház“ foglalta el annak helyét. 1868 óta pedig a császár eltörölte a hűbérrendszert az egyén alkotja az állam egységét. Ez a változás világosan kitűnik a személyi állásra vonatkozó törvényből. Ennek fejlődésében 3 korszak különböztethető meg: Az első korszakban a nemzetségek (törzsek) voltak belajr. omozva. A másodikban a házak lettek b. jegyezve, végre a harmadikban a személyek. Azon régi időben, midőn még a nemzetségek alkották az állam egységét, a legnagyobb fontossággal bírt, hogy minden személynek törzsneve sérthetetlenül álljon fenn. Miután csak bizonyos nemzetségek hozzátartozói foglathassák el a magas állami hivatalokat, vagy tartozhattak a testőrséghez, vagy bírtak bizonyos előjogokkal. Innen eredtek azon számos kísérletek saját nemzetségük elhagyására és más nemzetségek nevének titkos el-sajátítására.

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Rác-Rónay Károly.

Rutinirozott budapesti,

kiterjedt ismeretséggel bíró és 17 éve fennálló bejegyzett kereskedelmi irodatulajdonos

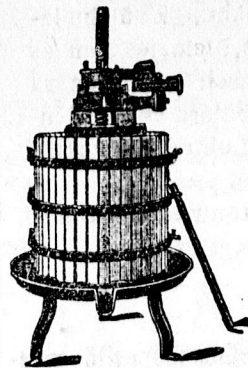
„fizetéseképtelen“

vagy fizetési haladékokat kérő és csődben lévő kereskedők és iparosok ügyeinek rendezését elvállalja, azt a legnagyobb lelkiismerettel, hártalan szorgalommal és figyelemmel minden körülményre rövid időn belül lebonyolítja. — Egyeztetések esetleges finanszírozását magára vállalja. Sürgőnyi meghívásra azonnal jelentkezik. Wienben állandó képviselőt tartok. Cim:

Fenyvessi Dávid

Rádai-u. 5. sz. Telefon 68-17

Megbízható, kitűnő szerkezetű

kecskeméti borsajtót

szállít a kecskeméti Vasipari Termelők Szövetkezte mint az O. K. H. tagja gyarából.

Ipari és Háziipari Szövetkezetek
Beszerző és Értékesítő Központja

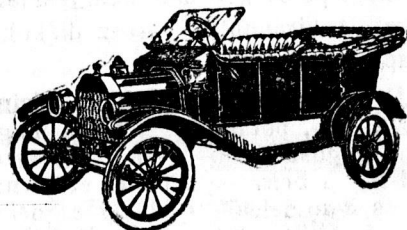
Budapest, VIII., József-körút 36. szám.

Tessék árjegyzéket kérni.

HANN ARTHUR ÉS TÁRSAI
automobil-osztálya

Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B. Telefon: József 1-60.

FORD 20 HP. négy hengeres
acél automobil. Torpedó
turagép teljes felszereléssel:

4800 korona.

Magyarország minden terep- és ut-
viszonyai közt kitűnően bevált olcsó
üzemű, praktikus „turagép“ Nagyszámú

referenciák.

**Szállítható azonnal.
Kérjen katalógust!**

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.**
Vastagabb betűvel 10 (tiz) fillér

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kérelik.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

Irodába könyvelésben is jártas kisasszony felvétetik. Sajátkezűleg ír ajánlatok fizetési igény megjelölésével, e lap kiadóhivatalába adandók le „Sze ény igényű“ jellege alatt.

Elsőrendű huspiaczzal rendelkező nagy vidéki városban legmodernebben teljesen berendezett **szalámigyar,** villamos és gázerőre hűtőkészülékkel, az üzemhez szükséges gépekkel és berendezésekkel gyár épülettel együtt eladó, esetleg bérbeadandó. Szíves ajánlatok „Előnyös“ jellege alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Hatvan-utca 6. sz. alatt két utca bitorozott szoba esetleg külön-külön is jó ányos ártan azonnal kiadó.

TELJES ELLÁTAST keresek, külön-szobával, komolyabb korban levő barátnőm részére, lehetőleg idősebb nőnél, kinek háztartásban segédkezne. Igényekről később, ezúttal csupán ajánlatot kérek: „Barátnő“ címmel, kiadóba.

Tenke Biharmegye. Legelősebb és leghathatósabb vasas fürdők egyike, a nőbetegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. — Prospektust készíttél küld a fürdő-igazgatóság.

Eladó

szőlő és lakás!

A Böcskay-kertben egy iókarban levő 1 katasztrális holdnyi szőlő, ráépített nyaralóval mely áll 2 szobából verandából, cselédszobából, konyhából, aláépített pincéből, — külön mellékhelyiségek (fásszín-edén szín stb.) szabad kézből az dei szőlőtermessel együtt

eladó.

Értekezhetni lehet Dr. Király Péter ügyvédnél Debreczen, Csapó-u. 32.

Allandóan

mellékkeresetként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével **Budapest, 55-ös postahivatalba „Universium“** jelígre beküldi. — Nem ügy-nökség.